

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta (HE 215/2021 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Maria Hyvönen, liikenne- ja viestintäministeriö
- lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, oikeusministeriö
- budjettineuvos Kati Jussila, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Kimmo Pylväs, Liikenne- ja viestintävirasto
- erityisasiantuntija Jussi Pääkkönen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- toimitusjohtaja Juha Kenraali, Suomen Autokierrätys Oy
- toimitusjohtaja Pekka Rissa, Autoalan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Tero Kallio, Autotuojat ja -teollisuus ry
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- toimitusjohtaja Timo Koskinen, Suomen Taksiliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- maa- ja metsätalousministeriö
- Luonnonvarakeskus
- Gasum Oy
- StepOne Tech Oy
- Autoliitto ry
- Etanoliautoilijat ry
- Invalidiliitto ry
- Logistiikkayritysten Liitto ry
- Pyöräliitto
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

- Suomen Kaasuyhdistys ry
- Sähköinen liikenne ry
- Teknologiateollisuus ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaudesta tukemisesta. Samalla nykyinen asiaa koskeva laki kumottaisiin. Ehdotetussa laissa säädettäisiin uudet edellytykset sähkökäyttöisten henkilöautojen, sähkö- ja kaasukäyttöisten pakettiautojen sekä sähkö- ja kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatuella sekä tuelle, joka koskee bensiinikäyttöisen henkilöauton muuntamista kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti lailla edistettäisiin ajoneuvokannan uudistumista ilmastoystävällisemmäksi ja liikenteen asteittaista siirtymää päästöttömäksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2022 täydentävään talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

(1) Asiantuntijakuulemisissa on todettu, että vaikka sähkökäyttöisten henkilöautojen markkinat ovat kehittyneet ja mallivalikoima laajentunut, tukitoimia sähköautokannan kasvun vahvistamiseksi tullaan todennäköisesti tarvitsemaan siihen saakka, kunnes hintapariteetti polttomoottoriautojen kanssa saavutetaan. Täyssähköautojen hankintahintojen on arvioitu tulevan samalle tasolle vastaavien polttomoottoriautojen kanssa 2020-luvun puolivälissä. Valiokunta pitää nyt ehdotettuja tukia tärkeinä autokannan uudistumisen kannalta ja pitää huomioon ottaen arvioitu täyssähköautojen hintakehitys nyt ehdotettavan lainsäädännön määräaikaaisuutta perusteltuna.

(2) Valiokunta tiedostaa, että 2 000 euroa on verrattain pieni tuki henkilöauton hankinnassa, mutta pitää esitystä kuitenkin myönteisenä. Saadun selvityksen mukaan pienilläkin tukimuodoilla on koettu olevan käytännössä ohjaavaa vaikutusta. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä (Fossiilittoman liikenteen tiekartassa) todetaan sähköautojen hankintatuen osalta, että nykyistä täyssähköautojen hankintatukea jatketaan vuosille 2022—2025 ja tukisummaa korotetaan. Saadun selvityksen mukaan täyssähköautojen myynti on kuitenkin vuonna 2021 ja aivan viimeisimpien kuukausien aikana vilkastunut nopeasti. Tukisumman korotukselle ei käytettävissä oleva kokonaismääräraha huomioiden ole

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

näin ollen nähty enää samanlaista tarvetta kuin vielä tiekartan valmistelun aikana olleen tiedon valossa oli ajateltu. Valiokunta toteaa, että ehdotetuilla tukisummilla tuet voivat kohdentua useammalle kotitaloudelle kuin jos yksittäisiä tukisummia nostettaisiin.

Vetyautot

(3) Saadun selvityksen mukaan vety on tällä hetkellä liikenteen käyttövoimana vielä kehittyvää teknologiaa, eikä markkinoilla ole vielä saatavilla esimerkiksi polttokennokuorma-autoja. Liikenne- ja viestintäministeriöltä saadun selvityksen mukaan tukiohjelman mahdollista laajentamista koskemaan myös muita vaihtoehtoisia käyttövoimia tullaan tarkastelemaan teknologian kehittyessä tukikauden aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa selvitetään mahdollisuuksia laajentaa tukiohjelmaa kehittyvien teknologioiden ja erityisesti vedyn ja biokaasun osalta.

Lataus- ja jakeluinfrastruktuuri

(4) Saadun selvityksen mukaan lataus- ja jakeluinfraktuurin kattavuus on tärkeää vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön edistämiseksi ja tätä kautta liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Sähkö- ja kaasujoneuvojen käyttö edellyttää toimivaa lataus- ja jakeluinfraktuuria. Yksi esityksen tavoitteita on laajentaa infrastruktuuria lisäämällä vaihtoehtoisten käyttövoimien kysyntää. Latauspisteitä rakentuu markkinaehtoisesti niille alueille, joilla niiden käytölle on kysyntää. Julkisin varoin tuetaan julkisen latausinfrastruktuurin kehittämistä alueille, joihin latauspisteitä muuten ei syntyisi. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurilla tuetaan kaasun tankkauspaikkojen, paikallisen joukkoliikenteen sekä suuritehoisten latauspisteiden investointihankkeita. Sähköautojen latausinfrastruktuuriin sekä kaasuautojen jakeluinfraktuuriin on esitetty tukia Fossiilittoman liikenteen tiekartassa.

Taksit

(5) Asiantuntijakuulemisessa esitystä on kritisoitu taksien jättämisestä hankintatuen ulkopuolelle. Täyssähköautojen hankintatukea on kuitenkin aiemminkin myönnetty ainoastaan yksityisille henkilöille, ja uudessa hankintatukiohjelmassa on päädytty jatkamaan täyssähköautojen hankintatukea samoin ehdoin. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että vaikka sähköauton keskimääräinen hinta on tällä hetkellä polttomoottoriauton hintaa suurempi, ovat sähköauton käyttökustannukset halvemmat. Yrityskäytössä, erityisesti taksiliikenteessä, auton käytön aikaiset kustannukset kompensoivat korkeamman hankintahinnan nopeasti ajokilometrien ollessa suuria ja sähkön ollessa fossiilisia polttoaineita halvempaa.

(6) Asiantuntijakuulemisessa on katsottu, että ehdotettu tukiohjelma ei kohtelee yrityksiä yhdenmukaisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö on asiantuntijakuulemisessa katsonut, että lakiehdotus ei ole taksiliiketoimintaa syrjivä, sillä täyssähköhenkilöauton tukea ei myönnetä lainkaan yrityksille liiketoiminnan luonteesta riippumatta. Valiokunta toteaa tämän lisäksi, että taksitoimintaa voi harjoittaa myös muutoin kuin henkilöautolla, jolloin esimerkiksi sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintatuki on käytettävissä.

(7) Taksien osuus kaupunkiliikenteestä on suuri, ja tukiohjelmaa laajentamalla edistettäisiin päästötöntä kaupunkiliikennettä. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että edistetään päästö-

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

töntä taksiliikennettä ja että jatkossa selvitetään mahdollisuutta laajentaa tukiohjelman soveltamisalaa koskemaan myös takseja.

Ahvenanmaan toimivalta

(8) Lainsäädäntövalta siltä osin kuin esityksen lakiehdotukset koskevat Ahvenanmaan ajoneuvorekisteriin rekisteröitäviä ajoneuvoja kuuluu maakuntapäivien lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 1, 10, 21 ja 22 kohtien nojalla. Perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 37/2010 vp — HE 152/2010 vp mukaan valtakunta ja maakunta voivat yhdessä sopia sellaisen järjestelmän luomisesta, jonka mukaan maksetaan tukea myös Ahvenanmaalla toimiville toimijoille. Tämän vuoksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että valtakunnan on mahdollista antaa valtion tukea myös luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille Ahvenanmaan maakunnassa maakuntapäivien lainsäädäntövaltaan kuuluvilla lainsäädännön aloilla. Ennen sellaista lainsäädäntöprosessia valtakunnan on kuitenkin neuvoteltava maakunnan hallituksen kanssa, ja ehdotus tarvitsee maakunnan hallituksen hyväksynnän.

(9) Valiokunnan tietoon on saatettu Ahvenanmaan maakunnan hallituksen suostumus hallituksen esityksen lakiehdotukselle, jonka mukaan sellaisten ajoneuvojen, jotka hankinnan yhteydessä rekisteröidään tai jotka muunnettaessa ovat rekisteröityinä Ahvenanmaan ajoneuvorekisteriin, omistajat ovat oikeutettuja hakemaan hallituksen esityksessä tarkoitettuja tukia.

Toimeenpano, seuranta ja jatkotoimet

(10) Saadun selvityksen mukaan tarkoituksena on, että liikenne- ja viestintäministeriö seuraa ehdotetun tukijärjestelmän toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Hankinta- ja muuntotukien vaikutuksia sekä mahdollista jatkoa arvioitaisiin ennen vuotta 2023. Tukien arvioiminen ennen vuotta 2023 on tarpeen, jotta tukiohjelman jatkoa voitaisiin arvioida ennen tällä hetkellä ehdotettujen tukikausien päättymistä. Tällä estettäisiin myös tukiohjelman katkeamisen mahdollisesti aiheuttamat markkinahäiriöt. Tukiohjelmasta kohdennettavasta mahdollisesta kansallisesta määrärahasta vuodesta 2023 eteenpäin on tarkoitus päättää julkisen talouden suunnitelman yhteydessä keväällä 2022.

(11) Valiokunta katsoo, että jatkossa tulee selvittää kaikkia keinoja, joilla voidaan vähentää liikenteen päästöjä. Tällöin on tärkeää, että selvitetään myös romutuspalkkiojärjestelmän jatkamista.

(12) Valiokunta kiinnittää huomiota nyt säädettävän lain toteutukseen ja toimivuuteen. On syytä tarkoin seurata, että laki on toimiva kokonaisuus ja että sen soveltamisessa ei synny epäselvyyksiä.

(13) Valiokunta kiinnittää myös huomiota Liikenne- ja viestintäviraston resurssien riittävyyteen. Tulee pitää huolta siitä, että toimivaltaisen viranomaisen resurssit mahdollistavat lain toteutuksen ongelmitta.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Hallituksen esityksen valmistelu

(14) Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on esitetty lukuisia huomioita, joiden kohdalla liikenne- ja viestintäministeriö on katsonut, että on ollut syytä selvittää hallituksen esityksen lakiehdotuksen pykälämuotoiluja. Lakiehdotus vaikuttaakin kiireisesti eikä erityisen huolellisesti valmistellulta. Valiokunta korostaa, että tämänkaltaisiin lakihankkeisiin tulee varata riittävästi aikaa. Valiokunta tekee yllä olevan johdosta lakiehdotukseen monia korjauksia.

(15) Tämän lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö on viime hetkellä tuonut poikkeuksellisen paljon muutoksia lain muotoiluihin. Näiden muutosten osalta ei ole esitetty vaikutusarviointeja, ja niiden kokonaisvaikutus jää valiokunnalle vaikeaksi arvioida. Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että tällaisen muutosmäärän kohdalla asianmukainen lainvalmistelu edellyttää täydentävän hallituksen esityksen antamista. Aikataulusyistä tähän ei kuitenkaan ollut mahdollisuuksia.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Soveltamisala. Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt tarpeellisena lisätä pykälään nimenomaisen maininnan siitä, että kuorma-auton hankintatuella tarkoitetaan sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun hankintaa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluihin.

2 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Selkeyden vuoksi valiokunta on siirtänyt 4 §:n 4 momentissa olevan määritelmän vaikeuksissa olevasta yrityksestä ehdotetun lain 2 §:ään ja muuttanut 4 §:n 4 momentin yhdenmukaiseksi 5 §:n 5 momentin kanssa.

3 §. Täyssähköauton hankintatuen myöntämisen edellytykset. Hallituksen esityksen perusteissa todetaan, että täyssähköauton hankintatukea ei myönnetä yrityksille eikä siten myöskään luonnolliselle henkilölle elinkeinotoiminnassa käytettävän ajoneuvon hankintaa varten. Valiokunta on selvittänyt pykälän muotoiluja lisäämällä maininnan siitä, että tukea ei voida myöntää elinkeinotoimintaa varten yksityiselle elinkeinonharjoittajalle. Yksityishenkilönä haettava tuki voidaan sen sijaan myöntää, vaikka henkilö toimii myös elinkeinonharjoittajana.

Oikeusministeriö on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota pykälätekstin ja säännöksen perusteluiden ristiriitaan. Hankintatuen myöntämisen edellytyksenä tulee saadun selvityksen mukaan olla, että tuen hakija tallennetaan rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi eli että ajoneuvo rekisteröidään tuen hakijan nimiin vähintään yhden vuoden ajaksi.

Oikeusministeriön kanssa käydyn keskustelun pohjalta liikenne- ja viestintäministeriö on lisäksi ehdottanut tarkennusta pitkäaikaisvuokrattavan ajoneuvon pitämisestä rekisterissä. Tarkennuksen tavoitteena on selvittää lain tarkoitusta ja korostaa tuen hakijalle, että jos ajoneuvo hankitaan pitkäaikaisvuokraamalla, ajoneuvo on myös pidettävä liikenneasioiden rekisterissä tuen hakijan nimissä koko edellytetyn vähintään kolmen vuoden leasing-sopimuksen ajan. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän 2 momenttiin.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Valiokunta toteaa tämän lisäksi, että vuokraamisella tarkoitetaan ajoneuvon pitkäaikaisvuokraamista eli leasingiä yritykseltä tai yhteisöltä.

Selvyyden vuoksi valiokunta on tehnyt pykälän 3 momenttiin lakitekni- sen korjauksen, jonka mukaan hankintatukea voidaan myöntää samaa ajoneuvoa varten ainoastaan kerran.

Viitaten oikeusministeriön lausunnon kohtaan, jossa on korostettu tarvetta täsmentää rekisterissä pitämistä koskevan veloitteen suhdetta valtionavustuslain (688/2001) takaisinperintää koskeviin säännöksiin, valiokunta toteaa, että vaatimus rekisterissä pitämisestä on tuen myöntämisen edellytys sekä tämän pykälän että 4 ja 5 §:n osalta. Valtionavustuslain mukaan Liikenne- ja viestintävirasto on lain 21 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan velvollinen valtionavustuksen takaisinperintään, mikäli kävisi ilmi, että tuen saaja on antanut valtionapuviranomaiselle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan valtionavustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voisi valtionavustuslain 22 §:n 4 kohdan mukaan harkinnanvaraisesti määrätä tuen takaisinperittäväksi, jos tuen saaja on 13 §:n vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallinto-oikeuden omaisuuteen, joka on hankittu valtionavustuksella.

4 §. Pakettiauton hankintatuen myöntämisen edellytykset. Pykälän 1 momentissa määritellään ne tahot, joille tuki voidaan myöntää. Hallituksen esityksen mukaan tuki voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle. Liikenne- ja viestintäministeriön mukaan lakiehdotuksessa on kuitenkin ollut tarkoitus, että yrityksille myönnettävän tuen osalta oikeushenkilöä koskevat edellytykset ja vaatimukset koskisivat myös yksityisiä elinkeinonharjoittajia.

Suomen oikeuskäytännössä yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole oikeushenkilö. Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksessä sekä yrityksen että taloudellisen toiminnan käsitteet ovat laajat. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yrityksiä ovat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta. Ratkaisevaa arvioinnissa on harjoitettavan toiminnan luonne.

Ottaen kuitenkin huomioon säännöksen alkuperäinen tarkoitus valiokunta on selventänyt pykälän sanamuotoa siten, että on selvää, että samat vaatimukset koskevat tilanteita, joissa tuen hakija on oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja.

Pykälän 2 momentin rekisterissä pitämistä koskevan muutoksen osalta valiokunta viittaa yllä 3 §:n 2 momenttia koskeviin perusteluihin.

Pykälän 3 momentin osalta valiokunta on liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä tarkentanut muotoilua ajoneuvon hankinnasta yksityishenkilön omaan käyttöön, jotta muotoilu on tältä osin yhdenmukainen ehdotetun 3 §:n kanssa.

Selvyyden vuoksi valiokunta on tehnyt pykälän 3 momenttiin lakitekni- sen korjauksen, jonka mukaan hankintatukea voidaan myöntää samaa ajoneuvoa varten ainoastaan kerran.

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan valiokunta on täsmentänyt 3 momenttia siten, että hankintatukea voidaan myöntää oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

enintään yhteensä viiden sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaa varten. Yksi hakija ei siis esimerkiksi voisi saada viittä hankintatukea sähkökäyttöisen pakettiauton hankintaan ja viittä hankintatukea kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaan. Tällä selkeytetään pykälän soveltamista korostamalla sitä, että viisi hankintatukea on hakijakohtainen enimmäismäärä.

Valiokunta on täsmentänyt, että oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja voi saada tukea elinkeinotoimintaa varten hankituille ajoneuvoille. Lain tarkoituksena on liikenne- ja viestintäministeriön mukaan, että tukea myönnettäisiin nimenoman yksityishenkilöille ja yrityksille eikä esimerkiksi kunnille tai säätiöille, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa.

Valiokunta on siirtänyt 4 momentissa olevan määritelmän vaikeuksissa olevasta yrityksestä ehdotetun lain 2 §:ään ja muuttanut 4 §:n 4 momentin yhdenmukaiseksi 5 §:n 5 momentin kanssa.

5 §. Kuorma-auton hankintatuen myöntämisen edellytykset. Valiokunta on lisännyt pykälään nimenomaisen maininnan siitä, että kuorma-auton hankintatuella tarkoitetaan 1 §:n mukaisesti sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun hankintaa.

Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

Pykälän 2 ja 3 momentin rekisterissä pitämistä koskevan muutoksen osalta valiokunta viittaa yllä 3 §:n 2 momenttia koskeviin perusteluihin.

Valiokunta on liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä tarkentanut muotoilua ajoneuvon hankinnasta yksityishenkilön omaan käyttöön pykälän 4 momentin osalta, jotta muotoilu on tältä osin yhdenmukainen ehdotetun 3 §:n kanssa.

Selvyyden vuoksi valiokunta on tehnyt pykälän 4 momenttiin lakitekniisen korjauksen, jonka mukaan hankintatukea voidaan myöntää samaa ajoneuvoa varten ainoastaan kerran.

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan valiokunta on täsmentänyt 4 momenttia siten, että hankintatukea voidaan myöntää oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle enintään yhteensä viiden sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten. Tällä selkeytetään pykälän soveltamista korostamalla sitä, että viisi hankintatukea on hakijakohtainen enimmäismäärä. Yksi hakija ei siis esimerkiksi voisi saada viittä hankintatukea sähkökäyttöisen kuorma-auton hankintaan ja viittä hankintatukea sähkökäyttöisen perävaunun hankintaan, vaan yksi hakija voi saada yhteensä enintään viisi kuorma-auton hankintatukea riippumatta siitä, millainen ajoneuvo kuorma-auton hankintatuella hankittaisiin. Sama hakija voisi saada tukea esimerkiksi kahteen kaasukäyttöiseen kuorma-autoon, kahteen sähkökäyttöiseen kuorma-autoon sekä yhteen sähkökäyttöiseen perävaunuun.

Kuorma-auton hankintatuen enimmäismäärän osalta valiokunta on liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksesta lisännyt pykälään maininnan siitä, että pykälän mukainen hankintatuen enimmäismäärä koskee myös sähkökäyttöisiä perävaunuja.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

6 §. Muuntotuen myöntämisen edellytykset. Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

8 §. Sähkökäyttöisen pakettiauton hankintatuen määrä. Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

9 §. Kaasukäyttöisen pakettiauton hankintatuen määrä. Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

10 §. Sähkökäyttöisen kuorma-auton ja sähkökäyttöisen perävaunun hankintatuen määrä.

Valiokunta on lisännyt pykälään nimenomaisen maininnan siitä, että kuorma-auton hankintatuelle tarkoitetaan 1 §:n mukaisesti sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun hankintaa.

Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

11 §. Kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuen määrä. Valiokunta viittaa elinkeinotoimintaa koskevien muutosten osalta 4 §:n 1 ja 3 momentin perusteluihin.

13 §. Täyssähköauton hankintatuen hakeminen. Lakiehdotuksessa ajoneuvon hankinnalla on tarkoitettu sekä ajoneuvon ostamista että pitkäaikaisvuokraamista. Tämän vuoksi valiokunta on tarkentanut 1 momenttia tältä osin ja lisännyt, että vaatimukset koskevat myös pitkäaikaisvuokraamista.

Liikenne- ja viestintäministeriö on esittänyt 15 §:n 2 momentin säännöstä siirrettäväksi 13 §:n 3 momentiksi. Momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto hylkää hakemuksen, jos tuen hakija laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa ensirekisteröinnin viivästyttämisestä tai toteutumatta jäämisestä. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on välttää tilanteet, joissa tuen määrärahaan hakemuksen perusteella tehty varaus jäisi roikkumaan, kun tukea ei lopulta ensirekisteröinnin viivästyttämisen tai toteutumatta jäämisen vuoksi koskaan myönnettäisi ja maksettaisi. Mikäli tuen hakija laiminlöisi ilmoitusvelvollisuuden, tuen myöntämistä koskeva hakemus voidaan hylätä. Tarkoitus ei ole, että viranomaisen voisi hylätä tai päättää rauenneeksi jo antamansa lopullisen tuen myöntämistä koskevan päätöksen.

Valiokunta on samalla täsmentänyt siirretyn 15 §:n 2 momentin muotoilua oikeusministeriön ehdottaman terminologian mukaisesti koskemaan hakemuksen hylkäämistä.

14 §. Pakettiauton ja kuorma-auton hankintatuen hakeminen. Valiokunta on tehnyt 13 §:ää vastaavan lisäyksen pitkäaikaisvuokraamisesta pykälän muotoiluihin.

Oikeusministeriön huomautuksesta valiokunta on 3 momentissa sitonut ehdollisen päätöksen määräajan päätöksen tiedoksisaantiin.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Valiokunta pitää tärkeänä oikeusministeriön huomiota ehdollisen päätöksen valituskelvoinnudesta ja on tehnyt 3 momenttiin teknisen korjauksen, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto tekee asiassa ehdollisen päätöksen, jos 4 tai 5 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät.

Valiokunta toteaa, että Liikenne- ja viestintävirasto tekee ehdollisen päätöksen ainoastaan myönteisissä tapauksissa ja kielteisissä tapauksissa henkilön tulee saada ehdollisen päätöksen sijaan kielteinen päätös, johon on lain mukaan oikeus hakea muutosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö on esittänyt 15 §:n 2 momentin säännöstä siirrettäväksi 14 §:n 5 momentiksi. Muutoksen osalta valiokunta viittaa yllä 13 §:n 3 momenttia koskeviin perusteluihin.

Valiokunta on samalla siirtänyt 4 momentin viimeisen lauseen uudelleen muotoiltuna uudeksi 6 momentiksi.

15 §. Hankintatuen maksaminen. Valiokunta on poistanut 15 §:n 2 momentin ja siirtänyt vastaavan säännöksen 13 §:n 3 momentiksi ja 14 §:n 5 momentiksi.

16 §. Muuntotuen hakeminen. Noudattaen 14 §:n kanssa yhdenmukaista sanamuotoa, jonka mukaan muuntotukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava säännöksessä esitetyt tiedot, valiokunta on tehnyt 2 ja 3 momenttiin teknisen korjauksen.

17 §. Muuntotuen maksaminen. Valiokunta on muuttanut pykälää siten, että tuen maksaminen on sidottu myönteiseen tukipäätökseen eikä muutostarkastuksen hyväksymiseen.

18 §. Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus. Oikeusministeriö on huomauttanut lausunnossaan, että ehdotettu tuen saajan tiedonantovelvollisuutta koskeva 18 § vaikuttaa suppeammalta kuin valtionavustuslain (688/2001) vastaava valtionavustuksen saajan tiedonantovelvollisuutta koskeva 14 §. Tämän vuoksi valiokunta on lisännyt 1 momenttiin viittauksen valtionavustuslain 14 §:ään.

Oikeusministeriön huomioon viitaten valiokunta on täsmentänyt momenttia siten, että siitä ilmenee, että ajoneuvon on oltava tuen saajan nimissä rekisterissä yhden vuoden ajan. Tämän lisäksi valiokunta on yhdistänyt pykälän momentit yhdeksi momentiksi, jotta viittaus valtionavustuslain 14 §:ään koskee myös ilmoitusvelvollisuutta ajoneuvon rekisterissä pitämisestä.

19 §. Tukia koskevat tiedot. Oikeusministeriön ehdotuksesta valiokunta on lisännyt tietojen saamista koskevan viittauksen valtionavustuslain 31 §:ään.

20 §. Valvonta ja takaisinperintä. Valiokunta on tehnyt lakitekniikan korjauksen pykälän muotoiluun.

21 §. Muutoksenhaku. Oikeusministeriön lausunnon mukaisesti valiokunta on mahdollisten epäselvyyksien välttämiseksi muuttanut säännöksen vakiintuneeseen muotoon, jolloin muutoksenhakusääntö vastaa myös valtionavustuslain muutoksenhakusääntelyä.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

22 §. Tarkemmat säännökset. Valiokunta on lisännyt pykälään Liikenne- ja viestintävirastolle valtuuden antaa tarkempia määräyksiä hakemusmenettelyä koskien.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 215/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään valtion talousarvion mukaisesta tuesta vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankintaa eli ostamista ja pitkäaikaisvuokrausta varten sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamista varten. Hankintatukea voidaan myöntää täyssähkökäyttöisen henkilöauton hankintaan (*täyssähköauton hankintatuki*), ja sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaan (*kuorma-auton hankintatuki*) vuosina 2022 ja 2023 sekä sähkö- tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaan (*pakettiauton hankintatuki*) vuonna 2022. Muuntotukea voidaan myöntää ajoneuvon muuntamiseksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi (*muuntotuki*) vuosina 2022 ja 2023.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa tarkoitettuihin tukiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tuen myöntämisestä oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle säädetään lisäksi tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 (*yleinen ryhmäpoikkeusasetus*). Hankintatukea ei myönnetä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitetuille yrityksille (*vaikeuksissa oleva yritys*).

2 luku

Ajoneuvon hankintatuki ja muuntotuki

3 §

Täyssähköauton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Täyssähköauton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuonna 2022 tai 2023 ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan omaan käyttöönsä uuden kokonaishinnaltaan enintään 50 000 euroa maksavan aiemmin ensirekisteröimättömän sähkökäyttöisen henkilöauton. Tukea ei kuitenkaan voida myöntää **elinkeinoharjoittamista varten** yksityiselle elinkeinonharjoittajalle rekisteröitävän ajoneuvon hankintaan.

Hankintatuki voidaan myöntää, jos:

- 1) hankittavan henkilöauton ainoa käyttövoima on sähkö;
- 2) hankittava ajoneuvo ensirekisteröidään Suomeen;
- 3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä** liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään **yhden** vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen **tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen**; ja
- 4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle yhden täyssähköauton hankintaa varten. Hankintatuki voidaan myöntää **samaa henkilöautoa varten** ainoastaan kerran. Hankintatuki voidaan myöntää, vaikka hankintaan olisi myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

4 §

Pakettiauton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle **taikka** oikeushenkilölle **tai** yksityiselle elinkeinonharjoittajalle **elinkei-**

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

notoimintaa varten, joka vuonna 2022 ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan uuden ensirekisteröimättömän sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton.

Hankintatuki voidaan myöntää, jos:

1) hankittavan pakettiauton ainoana käyttövoimana on sähkö tai pääasiallisena käyttövoimana on kaasu;

2) hankittava ajoneuvo sitoudutaan ensirekisteröimään Suomeen;

3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä** liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen**; ja

4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle yhden omaan käyttöön hankittavan tai pitkäaikaisvuokrattavan sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaa varten ja oikeushenkilölle tai yksityiselle **elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten** enintään **yhteensä** viiden sähkökäyttöisen tai kaasukäyttöisen pakettiauton hankintaa varten. Hankintatuki voidaan myöntää **samaa pakettiautoa varten** ainoastaan kerran.

Hankintatukea ei myönnetä ~~yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitetuille~~ vaikeuksissa olevalle yritykselle. Hankintatuki voidaan myöntää vain, jos hankintaan ei ole myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

5 §

Kuorma-auton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Kuorma-auton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle **taikka** oikeushenkilölle tai yksityiselle **elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten**, joka vuonna 2022 tai 2023 ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan uuden ensirekisteröimättömän sähkökäyttöisen kuorma-auton tai **sähkökäyttöisen** perävaunun tai uuden kaasukäyttöisen kuorma-auton.

Hankintatuki voidaan myöntää **sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun hankintaa varten**, jos:

1) hankittavan raskaan ajoneuvon ainoa käyttövoima on sähkö;

2) hankittava ajoneuvo sitoudutaan ensirekisteröimään Suomeen;

3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä** liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen**; ja

4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää **kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten**, jos:

1) hankittavan raskaan ajoneuvon pääasiallisena käyttövoimana on kaasu;

2) hankittava ajoneuvo ensirekisteröidään Suomeen;

3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä** liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään **tuen hakijan nimissä liikenne-**

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

asioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen; ja

4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle yhden omaan käyttöön hankittavan tai pitkäaikaisvuokrattavan sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten ja oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten enintään yhteensä viiden sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten. Hankintatukea voidaan myöntää samaa kuorma-autoa tai perävaunua varten ainoastaan kerran.

Hankintatukea ei myönnetä vaikeuksissa olevalle yritykselle. Hankintatuki voidaan myöntää vain, jos hankintaan ei ole myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

6 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle taikka oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten, joka vuonna 2022 tai 2023 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Muuntotuki voidaan myöntää, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu tai sitoudutaan suorittamaan ajoneuvolain (82/2021) 7 §:n mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu tai muutoskatsastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

3) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotuki voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Muuntotuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle taikka oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten enintään kerran.

Muuntotukea ei myönnetä vaikeuksissa olevalle yritykselle. Muuntotuki voidaan myöntää vain, jos muuntoon ei ole myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

3 luku

Tuen määrä

7 §

Täyssähköauton hankintatuen määrä

Täyssähköauton hankintatukea voidaan myöntää 2 000 euroa.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

8 §

Sähkökäyttöisen pakettiauton hankintatuen määrä

Pakettiauton hankintatukea voidaan myöntää uuden sähköä käyttövoimana käyttävän pakettiauton hankintaa varten:

1) 2 000 euroa, jos kyseessä on pienikokoinen pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi ja joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla; pienikokoisen pakettiauton hankintahinta saa olla enintään 50 000 euroa;

2) 4 000 euroa, jos kyseessä on keskikokoinen pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi, joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, jonka kokonaisuudessa on yli 2 500 kilogrammaa ja jonka kokonaisuudessaan ja omamassan välinen erotus (*kantavuus*) on vähintään 680 kilogrammaa; tai

3) 6 000 euroa, jos kyseessä on suurikokoinen pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi, joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, jonka kokonaisuudessa on yli 2 500 kilogrammaa, jonka kantavuus on vähintään 680 kilogrammaa ja jonka akseliväli on yli 3,5 metriä.

Oikeushenkilölle **tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten** myönnettävän hankintatuen enimmäismäärä ei saa kuitenkaan ylittää 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia ovat sähkökäyttöisen pakettiauton hankinnasta ympäristönsuojeluun aiheutuvat kustannukset, jotka yksilöidään vertaamalla samankaltaiseen, vähemmän ympäristöystävälliseen investointiin, joka olisi tehty ilman tukea.

9 §

Kaasukäyttöisen pakettiauton hankintatuen määrä

Pakettiauton hankintatukea voidaan myöntää 2 000 euroa uuden pääasiassa kaasua käyttövoimana käyttävän pakettiauton hankintaa varten, jos kyseessä on pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi, joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla ja jonka kantavuus on vähintään 680 kilogrammaa.

Oikeushenkilölle **tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten** myönnettävän hankintatuen enimmäismäärä ei saa kuitenkaan ylittää 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia ovat kaasukäyttöisen pakettiauton hankinnasta ympäristönsuojeluun aiheutuvat kustannukset, jotka yksilöidään vertaamalla samankaltaiseen, vähemmän ympäristöystävälliseen investointiin, joka olisi tehty ilman tukea.

10 §

*Sähkökäyttöisen kuorma-auton **ja sähkökäyttöisen perävaunun** hankintatuen määrä*

Kuorma-auton hankintatukea voidaan myöntää sähköä käyttövoimana käyttävän kuorma-auton **tai perävaunun** hankintaa varten:

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

- 1) 6 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 3 501 kilogrammaa;
- 2) 12 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 6 000 kilogrammaa;
- 3) 18 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 16 000 kilogrammaa;
- 4) 25 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 26 000 kilogrammaa;
- 5) 40 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 18 000 kilogrammaa ja yhdistelmämassa vähintään 40 000 kilogrammaa, tai ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 38 000 kilogrammaa;
- 6) 50 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 26 000 kilogrammaa ja yhdistelmämassa vähintään 60 000 kilogrammaa; tai
- 7) 10 000 euroa, jos kyseessä on perävaunu, jonka suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 18 000 kilogrammaa, ja jossa on sähköinen pistokkeella ladattava voimalinja, jonka akun nettokapasiteetti on vähintään 20 kilowattituntia, ja joka pystyy tuottamaan vaunun akselille vähintään 50 kilowatin tehon yhtäjaksoisesti vähintään 2 minuutin ajan.

Oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten myönnettävän hankintatuen enimmäismäärä ei saa kuitenkaan ylittää 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia ovat sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun hankinnasta ympäristönsuojeluun aiheutuvat kustannukset, jotka yksilöidään vertaamalla samankaltaiseen, vähemmän ympäristöystävälliseen investointiin, joka olisi tehty ilman tukea.

11 §

Kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuen määrä

Kuorma-auton hankintatukea voidaan myöntää paineistettua kaasua käyttövoimana käyttävän kuorma-auton hankintaa varten:

- 1) 2 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 3 501 kilogrammaa;
- 2) 4 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 6 000 kilogrammaa; tai
- 3) 6 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 16 000 kilogrammaa.

Kuorma-auton hankintatukea voidaan myöntää 14 000 euroa nesteytettyä kaasua käyttövoimana käyttävän kuorma-auton hankintaa varten.

Oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten myönnettävän hankintatuen enimmäismäärä ei saa kuitenkaan ylittää 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia ovat kaasukäyttöisen kuorma-auton hankinnasta ympäristönsuojeluun aiheutuvat kustannukset, jotka yksilöidään vertaamalla samankaltaiseen, vähemmän ympäristöystävälliseen investointiin, joka olisi tehty ilman tukea.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

12 §

Muuntotuen määrä

Muuntotukea voidaan myöntää 1 000 euroa henkilöauton muuntoon kaasukäyttöiseksi tai 200 euroa henkilöauton muuntoon etanolikäyttöiseksi.

4 luku

Tuen hakeminen ja maksaminen

13 §

Täyssähköauton hankintatuen hakeminen

Täyssähköauton hankintatukea haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta ajoneuvon hankinnan tai pitkäaikaisvuokrausta koskevan sopimuksen tekemisen jälkeen. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity selvitys hankitusta tai pitkäaikaisvuokratusta täyssähköautosta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää hankintatukea tuen hakijalle, jos 3 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät.

Tuen hakijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvon ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä välittömästi tiedon saatuaan, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua arvioidusta ensirekisteröintipäivästä. Jos tuen hakija ei ilmoita ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä Liikenne- ja viestintävirastolle määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto hylkää hakemuksen. (Uusi)

14 §

Pakettiauton ja kuorma-auton hankintatuen hakeminen

Pakettiauton ja kuorma-auton hankintatukea haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Tuen hakijan tulee toimittaa hakemus tuen myöntämistä varten Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ajoneuvon sitovaa hankintaa tai pitkäaikaisvuokrausta.

Hankintatukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity suunnitelma tai kuvaus ajoneuvon hankinnasta tai pitkäaikaisvuokrauksesta. Jos tuen hakijana on oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja, hankintatukea koskevassa hakemuksessa on lisäksi annettava riittävä selvitys tuen hakijan saamasta muusta julkisesta tuesta tai avustuksesta sekä ilmoitettava tämän lain mukaan haettavan tuen määrä.

~~Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää hankintatukea tuen hakijalle. Jos~~ 4 tai 5 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, Liikenne- ja viestintävirasto tekee asiassa ehdollisen päätöksen. Tuen ~~myöntämisen ehtona on, että tuen~~ hakijan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle tiedot hakemuksen kohteena olevan ajoneuvon sitovasta hankinnasta tai pitkäaikaisvuokrauksesta kahden kuukauden sisällä ehdollisen päätöksen tiedoksisaamisesta. Ehdolliseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Jos hankintatuen hakija ei ole määräajassa toimittanut 3 momentissa tarkoitettuja tietoja tai Liikenne- ja viestintävirasto ei tietojen johdosta katso voivansa vahvistaa ehdollisena annettua päätöstä, Liikenne- ja viestintävirasto **hylkää hakemuksen. Muussa tapauksessa Liikenne- ja viestintävirasto päättää hankintatuen myöntämisen vahvistamisesta.**

Tuen hakijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvon ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä välittömästi tiedon saatuaan, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua arvioidusta ensirekisteröintipäivästä. Jos tuen hakija ei ilmoita ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä Liikenne- ja viestintävirastolle määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto hylkää hakemuksen. (Uusi)

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa hankintatuen myöntämisen, kun tuen haki- ja on toimit-
tanut 3 momentissa tarkoitettut tiedot ja ensirekisteröinyt ajoneuvon. (Uusi.)

15 §

Hankintatuen maksaminen

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa hankintatuen tuen saajalle myönteisen tukipäätöksen perusteella sen jälkeen, kun hakemuksen kohteena oleva ajoneuvo ensirekisteröidään tuen saajan nimiin liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisteriin.

~~Tuen saajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvon ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä välittömästi tiedon saatuaan, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua arvioidusta ensirekisteröintipäivästä. Jos tuen saaja ei ilmoita ensirekisteröinnin viivästymisestä tai toteutumatta jäämisestä Liikenne- ja viestintävirastolle määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto toteaa päätöksellään hankintatuen myöntämistä koskevan päätöksen rauenneeksi.~~

16 §

Muuntotuen hakeminen

Muuntotukea haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. ~~Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää muuntotukea tuen hakijalle, jos 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät.~~

Jos muuntotuen hakijana on luonnollinen henkilö, **muuntotukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava** tiedot käytetystä muutossarjasta, muutoksen tekijästä ja hyväksytystä muutoksatsuksesta. **Jos 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää muuntotukea tuen hakijalle.**

Jos muuntotuen hakijana on oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja, tuen hakijan tulee toimittaa hakemus tuen myöntämistä varten Liikenne- ja viestintävirastolle ennen muunnon toteuttamista. **Muuntotukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava** suunnitelma tai kuvaus käytettävästä muutossarjasta, tiedot muutoksen tekijästä, riittävä selvitys tuen hakijan saamasta muusta julkisesta tuesta tai avustuksesta sekä tämän lain mukaan haettavan tuen määrä. **Jos 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät, Liikenne- ja viestintävirasto tekee asiassa ehdollisen päätöksen.** Tuen ~~myöntämisen ehtona on, että tuen~~ **hakijan on toteutettava** suunnitelman tai kuvauksen **mukainen muunto** ja **toimitettava** Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksytyt muutoksatsuksen tiedot kahden kuukauden sisällä ehdollisen päätöksen **tiedoksisaamisesta.** Ehdolliseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Jos 3 momentissa tarkoitettu tuen hakija ei ole määräajassa toimittanut tuen myöntämisen edellytyksenä olevia tietoja tai Liikenne- ja viestintävirasto ei tietojen johdosta katso voivansa vahvistaa ehdollisena annettua päätöstä, Liikenne- ja viestintävirasto **hylkää hakemuksen**. Muussa tapauksessa Liikenne- ja viestintävirasto **vahvistaa** muuntotuen myöntämisen **vahvistamisesta**.

17 §

Muuntotuen maksaminen

Liikenne- ja viestintävirasto maksaa muuntotuen tuen saajalle myönteisen tukipäätöksen perusteella ~~sen jälkeen, kun ajoneuvon muutoskatsastus on hyväksytty~~.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 14 §:ssä säädetään, tuen saajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle hankintatukea tai muuntotukea koskevaan tukipäätökseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa tapahtumasta. **Lisäksi tuen saajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle välittömästi, jos hankitun ajoneuvon pitkäaikaisvuokrasopimus päättyy ennen kolmen vuoden määräaikaa tai hankittu tai pitkäaikaisvuokrattu ajoneuvo poistetaan rekisteristä ennen kuin se on ollut tuen saajan nimissä rekisterissä säädetyn yhden vuoden ajan.**

(2 mom. poist.)

19 §

Tukia koskevat tiedot

Tukia koskevia tietoja tallennetaan ja ylläpidetään Liikenne- ja viestintävirastossa noudattaen liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 233 §:ää. **Tietojen saamisesta säädetään lisäksi valtionavustuslain 31 §:ssä.**

20 §

Valvonta ja takaisinperintä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa tässä laissa tarkoitettujen tuen valvonnasta ja takaisinperinnästä. Laissa säädettyjen tukien valvonnasta ja takaisinperinnästä säädetään valtionavustuslaissa ~~(688/2001)~~.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

21 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

22 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen hakemisesta ja maksamisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tuen hakemusmenettelystä.

6 luku

Voimaantulo

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

Tätä lakia sovelletaan täyssähköautojen ja kuorma-autojen hankintatukeen ja muuntotukeen, jota haetaan viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2023 sekä pakettiautojen hankintatukeen, jota haetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022.

Tällä lailla kumotaan laki sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta ja kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta (971/2017). Ennen tämän lain voimaantuloa haetun tuen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä sitä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sekä tukipäätöksessä asetettuja ehtoja.

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp

Helsingissä 2.12.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Eeva Kalli kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker

Valiokunnan mietintö LiVM 26/2021 vp
Vastalause

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esittämä lakiehdotus on yleispiirteiltään kannatettava. Kokoomuksen ja perussuomalaisten valiokuntaryhmät eivät kuitenkaan näe päästövähennysten kannalta perusteltuna sitä, että taksiala jätetään pois täyssähköautojen hankintatuen piiristä. Päinvastoin taksikannan mahdollisimman nopea sähköistyminen johtaisi tieliikenteen päästöjen mahdollisimman nopeaan vähentymiseen, ja siksi on perusteltua, että taksit tulisivat hankintatuen piiriin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 3 § muutettuna seuraavasti:

3 §

Täyssähköauton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Täyssähköauton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle **taikka oikeushenkilölle tai yksityiselle elinkeinonharjoittajalle elinkeinotoimintaa varten**, joka vuonna 2022 tai 2023 ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan omaan käyttöönsä uuden kokonaishinnaltaan enintään 50 000 euroa maksavan aiemmin ensirekisteröimättömän sähkökäyttöisen henkilöauton. ~~Tukea ei kuitenkaan voida myöntää elinkeinonharjoittamista varten yksityiselle elinkeinonharjoittajalle rekisteröitävän ajoneuvon hankintaan.~~

(2 ja 3 mom. kuten LiVM)

Helsingissä 2.12.2021

Heikki Autto kok
Jari Kinnunen kok
Jouni Kotiaho ps
Sheikki Laakso ps